

EFECTUAREA DE OPERAȚIUNI CU DROGURI DE MARE RISC ȘI SUBSTANȚE PSIHOACTIVE. UNITATE LEGALĂ DE INFRAȚIUNE SAU CONCURS DE INFRAȚIUNI?

*Asist. univ. drd. George-Cătălin GROSU,
Universitatea „Lucian Braga” din Sibiu, Facultatea de Drept*

Abstract: *This paper aims to examine a contemporary legal issue concerning the proper legal classification of recurrent criminal conduct involving operations with both high-risk narcotic drugs and new psychoactive substances, taking as a starting point the analysis of a concrete case in which the judicial authorities ruled in favor of a concurrence of offences. Within its structure, the study assesses the legal rationale underpinning such a solution and contends, by way of counter-argument, that this interpretation is debatable when assessed through the lens of the fundamental principles of criminal law. The analysis demonstrates that all such illicit activities, irrespective of the regulatory framework governing the specific substance involved, pertain to the same prohibited conduct – namely, the unauthorized undertaking of operations involving controlled substances – and are aimed at protecting the same legal interest, i.e., public health. In this regard, the distinction between narcotic drugs and psychoactive substances is shown to be merely formal in nature, and the fact that these acts are criminalized under separate statutory provisions does not, in itself, justify the legal fragmentation of what is essentially a unitary course of criminal action, to be qualified as a continued offence. The article further explores relevant and recent jurisprudence of the High Court of Cassation and Justice, with particular reference to Decisions H.P. No. 3/2017 and H.P. No. 38/2024, which endorse the unitary legal treatment of such acts – committed under a single criminal resolution – even when they involve substances falling under distinct legal classifications. The conclusion advocated by this paper is that, in such scenarios, the appropriate, equitable, and normatively coherent solution is to recognize a single continued offence rather than a concurrence of offences, thereby avoiding the undue duplication of criminal liability for conduct that is, in essence, homogeneous.*

Keywords: *continued offence, concurrence of offences, trafficking in high-risk drugs, new psychoactive substances, legal homogeneity*

I. Introducere

Problematica juridică analizată în prezentul studiu vizează stabilirea corectă a încadrării juridice a unei activități infracționale ce presupune efectuarea de operațiuni, atât cu droguri de mare risc, cât și cu substanțe psihoactive. În practica judiciară¹ s-a conturat opinia potrivit căreia, în situația în care subiectul activ

¹ La care vom face referire în concret în prezentul studiu.

săvârșește la diferite intervale de timp operațiuni, atât cu droguri de mare risc [faptă incriminată de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000²], cât și cu noi substanțe psihoactive [faptă incriminată de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011³], se va reține concursul de infracțiuni, considerându-se că nu ar fi întrunite condițiile pentru a se reține unitatea legală de infracțiune sub forma infracțiunii continuate, așa cum este aceasta reglementată de art. 35 alin. (1) Cod penal⁴.

În contextul actual al combaterii traficului de droguri și al substanțelor psihoactive, una dintre cele mai delicate probleme juridice este stabilirea corectă a încadrării juridice a unor astfel de fapte. În special, atunci când o persoană este acuzată de efectuarea de operațiuni cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive, se ridică problema dacă este vorba de o unitate legală de infracțiune (în formă continuată) sau de un concurs de infracțiuni. Această problemă nu este doar teoretică, ci are implicații practice semnificative, întrucât soluția se va reflecta inevitabil în pedeapsa finală aplicată inculpatului.

Din punctul meu de vedere, soluția adoptată în practica judiciară este criticabilă, existând multiple argumente care pledează pentru reținerea unei unități legale de infracțiune sub forma infracțiunii continuate. Această opinie este susținută de mai mulți factori determinanți, care demonstrează caracterul unitar al activității infracționale și contrazic interpretarea formalistă a instanțelor naționale.

În primul rând, atât Legea nr. 143/2000, cât și Legea nr. 194/2011 sancționează aceeași conduită ilicită, și anume, efectuarea de operațiuni cu substanțe interzise, fără a exista o diferență esențială între faptele incriminate, diferența constituind-o în principiu doar natura substanțelor, care, în funcție de compoziția chimică, intră sub incidența unei legi sau a alteia.

În al doilea rând, incriminarea substanțelor psihoactive printr-un act normativ separat de legea „drogurilor clasice” a fost determinată de necesitatea reglementării noilor substanțe psihoactive apărute în țara noastră, fără ca aceasta să reflecte o distincție de fond în ceea ce privește conduita infracțională, și în special, a valorii sociale protejate.

În al treilea rând, jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție⁵ confirmă faptul că activitățile desfășurate cu substanțe psihotrope/psihoactive din categorii juridice diferite (droguri de risc, droguri de mare risc, substanțe psihoactive) trebuie analizate unitar atunci când există o rezoluție infracțională unică în cazul unei succesiuni de acțiuni ce intră în categoria „operațiunilor” cu asemenea substanțe.

² Legea nr. 143 din 26 iulie 2000 (republicată) privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, publicată în Monitorul Oficial nr. 163 din 6 martie 2014.

³ Legea nr. 194 din 7 noiembrie 2011 (republicată) privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, publicată în Monitorul Oficial nr. 140 din 26 februarie 2014.

⁴ Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009.

⁵ Pe care o vom analiza detaliat în secțiunile următoare.

Scopul acestui articol este de a analiza această problemă juridică, oferind argumente care să susțină necesitatea reținerii unei singure infracțiuni continuate, și nu a unui concurs de infracțiuni. Prin analiza legislației aplicabile, a jurisprudenței relevante și a instituțiilor de drept penal incidente, voi încerca să susțin ideea că, într-o astfel de situație, este necesar să se rețină o singură infracțiune, respectiv traficul de droguri de mare risc în formă continuată, conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, cu eliminarea infracțiunii de efectuare fără drept de operațiuni cu substanțe psihoactive, prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011.

Opinia pe care o avansez nu doar că respectă principiul legalității incriminării și al proporționalității sancțiunilor penale, dar asigură și un tratament sancționator echitabil inculpatului acuzat de efectuarea de operațiuni cu droguri de mare risc și alte substanțe psihoactive, evitând o dublă sancționare a aceleiași conduite infracționale. În plus, analiza va evidenția cum jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție susține această poziție, confirmând că operațiunile cu droguri de mare risc și alte substanțe psihoactive vizează aceeași valoare socială și sunt omogene din punct de vedere juridic, ceea ce impune reținerea unei singure infracțiuni continuate de trafic de droguri de mare risc.

În continuare, voi analiza cadrul normativ aplicabil, voi evidenția erorile de interpretare ale instanțelor naționale și voi încerca să demonstrez, prin argumente logico-juridice, că soluția corectă este cea a reținerii în astfel de situații a unei infracțiuni unice în formă continuată.

II. Aspecte privind reținerea infracțiunii continuate

2.1. *Ipoteză relevantă de practica judiciară*

Pentru o mai bună înțelegere a problematicii analizate, voi face trimitere la o situație concretă din practica judiciară. Astfel, într-o speță⁶ inculpatul a fost trimis în judecată, fiindu-i imputat, ca și activitate infracțională, faptul că ar fi derulat în perioada anilor 2022-2023 acțiuni de vânzare și deținere a unor substanțe reglementate, atât de Legea nr. 143/2000, cât și de Legea nr. 194/2011. Mai exact, a fost vorba de 68 de acte materiale de vânzare a substanței 3-CMC, care prin Legea nr. 77/2023⁷ (de modificare a Legii nr. 143/2000) a trecut din categoria „substanțelor psihoactive” în categoria „drogurilor de mare risc” (Tabelul nr. I la Legea nr. 143/2000). Totodată, inculpatul a fost acuzat că a vândut în una dintre ocazii, pe lângă substanța 3-CMC, și substanța Dipentylone (substanță psihoactivă ce intră sub incidența Legii nr. 194/2011), iar în data de 26.09.2023 a deținut la domiciliu

⁶ Tribunalul Sibiu, dosar penal nr. 133/85/2024.

⁷ Legea nr. 77 din 3 aprilie 2023 pentru completarea tabelelor-anexă nr. I și II la Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, publicată în Monitorul Oficial nr. 281 din 4 aprilie 2023.

substanța 2-MMC (substanță psihoactivă ce intră sub incidența Legii nr. 194/2011). Raportat la această stare de fapt, procurorul a dispus trimiterea în judecată a inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii de *trafic de droguri de mare risc, în formă continuată*, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal (68 de acte materiale), în concurs cu infracțiunea de *efectuare fără drept, de operațiuni cu produse știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive, în formă continuată*, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 184/2011, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal (2 acte materiale).

În faza de judecată, având în vedere această acuzație adusă prin rechizitoriu, inculpatul a solicitat schimbarea încadrării juridice a faptei din infracțiunea de *trafic de droguri de mare risc, în formă continuată*, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, în concurs cu infracțiunea de *efectuare fără drept a operațiunilor cu produse, știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive, în formă continuată*, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 184/2011, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, **într-o singură infracțiune de trafic de droguri de mare risc, în formă continuată**, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal, cu înlăturarea infracțiunii de *efectuare fără drept a operațiunilor cu produse, știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive, în formă continuată*, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011.

Prin încheierea din 18.10.2024 pronunțată de Tribunalul Sibiu⁸, s-a dispus respingerea cererii de schimbare a încadrării juridice a faptelor formulată de inculpat. În motivarea soluției, Tribunalul Sibiu a arătat următoarele: „În prezenta cauză, instanța reține că presupusele acte materiale săvârșite de inculpat au vizat atât substanța 3-CMC (fiind reținută de procuror infracțiunea prevăzută de art. 2 din Legea nr. 143/2000), dar și substanțele cu efect psihoactiv, respectiv 2-MMC și Dipentylone, încadrate de procuror în infracțiunea prevăzută de art. 16 din Legea nr. 194/2011. Chiar dacă cele două infracțiuni reglementate de Legea nr. 143/2000 și Legea nr. 194/2011 au același obiect juridic, instanța constată că pentru reținerea unei unități legale de infracțiuni, sub forma infracțiunii continuate, se impune, atât constatarea unei omogenități juridice, dar și existența unicității acțiunii presupus a fi desfășurate. În cauză, nu se poate reține unicitatea acțiunii reținute de acuzare în sarcina inculpatului, în condițiile în care activitatea presupus a fi comisă de acesta a vizat atât droguri de mare risc, cât și alte substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive. Instanța nu poate primi raționamentul dezvoltat de apărare cu referire la infracțiunea de furt și furt calificat⁹, în condițiile în care

⁸ Tribunalul Sibiu, dosar penal nr. 133/85/2024, încheierea penală din 18.10.2024.

⁹ Notă: Apărarea, în fundamentarea cererii de schimbare a încadrării juridice a faptei a adus drept argument pentru a se reține o singură infracțiune continuată (și nu un concurs de infracțiuni) situația în care o persoană sustrage la diferite intervale de timp mai multe bunuri, unele acțiuni fiind încadrate în infracțiunea de furt simplu, prevăzută de art. 228 Cod penal, iar alte, în infracțiunea de furt calificat, prevăzută de art. 229 alin. (2) lit. a) Cod penal (bun care face parte din patrimoniul cultural) sau art. 229 alin. (3) Cod penal (în acest alineat legiuitorul enumerând o serie de bunuri care

pentru întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii de furt calificat, respectiv pentru reținerea acestei infracțiuni în formă continuată, nu are relevanță natura bunurilor sustrase, și nu trebuie să existe o identitate de obiect material (unicitatea acțiunii fiind întrunită, deci, prin simpla reținere a unor acte de sustragere). Or, în ceea ce privește infracțiunile ce implică operațiuni cu substanțe psihoactive sau droguri de mare risc, lucrurile stau total diferit, instanța apreciind, în acord și cu practica judiciară bine conturată în această materie, că pentru reținerea unității legale sub forma infracțiunii continuate, operațiunile efectuate ce intră în conținutul constitutiv al infracțiunii trebuie să vizeze aceleași substanțe (drog de risc/mare risc sau substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive), fără a fi posibilă «absorbția» actelor materiale privind substanțele psihoactive în conținutul constitutiv al infracțiunii de trafic de droguri incriminat de prevederile art. 2 din Legea nr. 143/2000”.

În speța dată, apreciez că soluția Tribunalului Sibiu, dar mai ales argumentele invocate de această instanță sunt criticabile, ele nefiind corecte din punct de vedere juridic. Pentru a îmbrățișa varianta concursului de infracțiuni într-o astfel de ipoteză, în speța la care am făcut trimitere anterior, instanța a reținut drept argument faptul că activitatea infracțională a acuzatului a vizat atât droguri de mare risc, dar și alte substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive. Din economia argumentării, tragem concluzia că în accepțiunea instanței incidența a două legi diferite, raportat la natura substanțelor vândute/deținute (3-CMC, 2-MMC și Dipentylone), constituie un impediment în calificarea activității infracționale în ansamblu sub forma infracțiunii continuate de trafic de droguri de mare risc. Din punctul meu de vedere, simplul fapt că efectuarea de operațiuni cu astfel de substanțe stupefiante/psihotrope sunt incriminate în două acte normative diferite nu poate constitui un motiv suficient pentru a se considera că nu sunt întrunite condițiile necesare reținerii unității legale de infracțiune, sub forma infracțiunii continuate.

Totodată, argumentul apărării, care a făcut trimitere la ipoteza furtului în formă continuată (ce va fi încadrat în furt calificat în formă continuată dacă există bunuri sustrase succesiv atât în formă simplă, cât și în formă calificată) este pe deplin valabil, în sensul că nu are relevanță calificarea substanței în drog de mare risc sau substanță psihoactivă, raționament ce a fost respins greșit de instanță.

Cu privire la această din urmă chestiune, instanța a arătat că în cazul infracțiunii de furt calificat nu are relevanță natura bunurilor sustrase și nu trebuie să existe o identitate de obiect material (unicitatea acțiunii fiind întrunită, deci, prin simpla reținere a unor acte de sustragere). Un astfel de argument este incorect și contrar dispozițiilor legale. În cazul infracțiunii de furt, forma calificată este atrasă,

atrag forma calificată a infracțiunii de furt). Într-o asemenea ipoteză, atât doctrina, cât și practica judiciară au admis în mod unanim că acțiunile multiple de sustragere în ansamblu vor fi încadrate în infracțiunea de furt calificat în formă continuată, cu precizarea că acțiunile circumscrise infracțiunii de furt în formă simplă urmează să fie luate în considerare de instanța de judecată la individualizarea pedepsei.

printre altele, în următoarele situații: bunul face parte din patrimoniul cultural; bunurile reprezintă țiței, gazolină, condensat, etan lichid, benzină, motorină, alte produse petroliere sau gaze naturale din conducte, depozite, cisterne ori vagoane-cisternă; componente ale sistemelor de irigații; componente ale rețelelor electrice; un dispozitiv ori un sistem de semnalizare, alarmare ori alertare în caz de incendiu sau alte situații de urgență publică; un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu, la accidente de cale ferată, rutiere, navale sau aeriene ori în caz de dezastru; instalații de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval, aerian și componente ale acestora, precum și componente ale mijloacelor de transport aferente; bunuri prin însușirea cărora se pune în pericol siguranța traficului și a persoanelor pe drumurile publice; cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații.

După cum putem observa, argumentul instanței potrivit căruia paralela dintre acțiunile repetate de efectuare a operațiunilor cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive cu cele de sustragere a bunurilor, în modalitatea furtului simplu și furtului calificat, nu ar fi relevantă (întrucât în accepțiunea sa în cazul furtului calificat nu ar avea importanță natura bunurilor sustrate) este fundamental greșită și contrazisă chiar de normele de incriminare. Sub acest aspect, în cuprinsul art. 229 alin. (2) lit. a) și alin (3) Cod penal, legiuitorul a înțeles să sancționeze sustragerea unor bunuri sub forma furtului calificat tocmai în considerarea naturii acestora, ceea ce anihilează argumentul avansat de instanța de judecată în speța analizată.

Un alt argument din care rezultă aplicarea și interpretarea greșită de către instanță a dispozițiilor legale în astfel de situații este acela că, în speța invocată cu titlu de studiu de caz, instanța a apreciat că în asemenea situații *pentru reținerea unității legale sub forma infracțiunii continuate, operațiunile efectuate ce intră în conținutul constitutiv al infracțiunii trebuie să vizeze aceleași substanțe (drog de risc/mare risc sau substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive)*. Concluzia care se desprinde din acest considerent reținut este aceea că, din perspectiva instanței, pentru a se putea reține o singură infracțiune continuată în caz de acțiuni multiple de efectuare (fără drept) de operațiuni cu substanțe psihoactive și psihotrope (droguri de mare risc, droguri de risc sau substanțe psihoactive) este necesar ca „operațiunile” să vizeze aceeași substanță. Această susținere este de asemenea greșită, și mai mult, contravine unei decizii a Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁰, în care s-a statuat cu titlu obligatoriu că: *„Atunci când o persoană comite la diferite intervale de timp, în baza unei rezoluții infracționale unice, acțiuni care corespund, în concret, atât elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011, cât și elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 2 din Legea nr. 143/2000 și care au ca obiect același tip de substanță interzisă aflată, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2023, sub incidența Legii nr. 194/2011, iar ulterior intrării în vigoare a actului normativ menționat,*

¹⁰ Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 3 din 28 din 28.02.2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 259 din 13.04.2017.

sub incidența Legii nr. 143/2000, *activitatea sa constituie o unitate legală sub forma infracțiunii continuate, căreia i se aplică legea penală în vigoare la momentul comiterii ultimei acțiuni*".

Concluziv, problematica supusă analizei este una care relevă o practică judiciară națională incorectă, ce se bazează pe argumente fundamental greșite, iar aspectele pe care le vom dezvolta în continuare vor constitui un motiv important în reevaluarea chestiunii de drept asupra căreia ne-am aplecat în prezentul studiu.

2.2. Condiții legale necesare în caz de infracțiune continuată

Articolul 35 alin. (1) Cod penal definește infracțiunea continuată astfel: „*Infracțiunea este continuată când o persoană săvârșește la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni*".

În doctrină¹¹ s-a arătat că pentru a fi în prezența infracțiunii continuate este necesară întrunirea în mod cumulativ a următoarelor condiții: pluralitate de acțiuni sau inacțiuni săvârșite la diferite intervale de timp; omogenitatea juridică a acțiunilor sau inacțiunilor; unitate de rezoluție infracțională; iar în cazul particular al infracțiunilor contra persoanei, unitate de subiect pasiv.

2.2.1. Pluralitatea de acțiuni sau inacțiuni săvârșite la diferite intervale de timp

Pluralitatea de acțiuni sau inacțiuni săvârșite la diferite intervale de timp reprezintă una dintre condițiile principale pentru configurarea infracțiunii continuate, conform art. 35 alin. (1) Cod penal.

În esență, pluralitatea de acțiuni sau inacțiuni reflectă ideea că subiectul activ desfășoară o activitate infracțională repetată, dar care rămâne subordonată unei singure intenții infracționale. Astfel, deși fiecare acțiune infracțională ar putea, în mod izolat, constitui o infracțiune separată, ele sunt tratate ca o singură infracțiune sub forma unității legale¹².

Revenind la speța analizată, inculpatul era acuzat că a efectuat 68 de acte materiale de vânzare a substanței 3-CMC (drog de mare risc) și două acte materiale de vânzare/deținere a substanțelor 2-MMC și Dipentylone (noi substanțe psihoactive), aceste acțiuni fiind comise în perioada 2022-2023, la intervale de timp diferite.

Pluralitatea de acțiuni este evidentă în această speță, deoarece inculpatul era acuzat că ar fi desfășurat o activitate infracțională repetată, care implica mai multe acțiuni de vânzare și deținere de substanțe interzise. Fiecare dintre aceste acțiuni ar putea, în mod izolat, constitui o infracțiune separată, însă ele sunt unite de faptul

¹¹ F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală. Vol. II*, Ed. Universul Juridic, București, 2018, p. 42.

¹² I. Pascu (coordonator), *Noul Cod penal comentat. Partea generală, Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 262.

că au fost comise în cadrul aceleiași activități infracționale. De exemplu, vânzările de 3-CMC au avut loc în mai multe ocazii, iar actele de vânzare/deținere a substanțelor 2-MMC și Dipentylone au avut loc în alte momente distincte. Această succesiune temporală între acțiunile infracționale este necesară pentru a se putea vorbi de pluralitatea de acțiuni.

Prin urmare, deși substanțele implicate sunt din categorii juridice diferite (droguri de mare risc și substanțe psihoactive), activitatea infracțională rămâne una și aceeași, respectiv, vânzarea și deținerea de substanțe interzise. Acest aspect susține ideea că există o pluralitate de acțiuni săvârșite la intervale de timp diferite, care fac parte din aceeași activitate infracțională.

Având în vedere că această condiție nu ridică probleme de interpretare și nu reprezintă un argument invocat în practică pentru justificarea reținerii concursului de infracțiuni, nu vom insista în continuare asupra ei.

2.2.2. Unitatea de rezoluție infracțională

Unitatea de rezoluție reprezintă una dintre cele mai importante condiții pentru existența infracțiunii continuate, constituind, totodată, principalul element de delimitare a acesteia față de concursul de infracțiuni. În doctrină¹³, s-a considerat că există unitate de rezoluție infracțională atunci când în momentul hotărârii, subiectul activ și-a reprezentat activitatea infracțională ca fiind unică, pe care urmează să o desfășoare în mod succesiv. Această rezoluție presupune un factor intelectual, constând în reprezentarea în ansamblu a întregii activități infracționale desfășurate eșalonat, și un factor volitiv, care constă în dorința de a comite în mod succesiv acțiunile care alcătuiesc activitatea infracțională¹⁴.

Datele speței pe care am propus-o să constituie scheletul prezentului studiu nu comportă discuții în ceea ce privește existența unei rezoluții infracționale unice. În acest sens, acuizarea a imputat inculpatului că în perioada anilor 2022-2023 a efectuat multiple operațiuni cu substanțe interzise, diferența dintre acestea constând doar în faptul că unele substanțe intrau în categoria drogurilor de mare risc, iar altele în categoria noilor substanțe psihoactive. Această diferențiere, însă, nu afectează din punctul meu de vedere caracterul unitar al rezoluției infracționale, deoarece activitatea infracțională a inculpatului a fost una și aceeași, respectiv, efectuarea de operațiuni ilicite cu substanțe interzise, indiferent de categoria juridică în care acestea se încadrează.

Nici Ministerul Public, nici Tribunalul Sibiu nu au contestat faptul că rezoluția infracțională a inculpatului a fost unică. Această poziție a organelor judiciare

¹³ C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român, Partea generală, Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 313.

¹⁴ G. Antoniu, T. Toader (coordonatori), *Explicațiile noului Cod penal. Volumul I (Articolele 1-52)*, Ed. Universul Juridic, București, 2015, p. 370.

reflectată și în alte spețe¹⁵ este justificată, întrucât este notoriu faptul că traficanții de substanțe interzise acționează în baza unei rezoluții infracționale unice, având ca scop principal (în cele mai multe cazuri) obținerea de venituri prin desfășurarea unor astfel de operațiuni ilicite. Din punctul meu de vedere, indiferent dacă aceste operațiuni vizează droguri de risc, droguri de mare risc sau substanțe psihoactive (separat sau combinat), rezoluția infracțională rămâne aceeași, respectiv efectuarea de operațiuni cu astfel de substanțe interzise pentru a obține profit.

Această unitate a rezoluției infracționale este evidentă și în speța analizată. Inculpatul a desfășurat o activitate infracțională continuă, care a implicat mai multe acțiuni de vânzare și deținere de substanțe interzise, unele fiind clasificate ca droguri de mare risc, iar altele ca substanțe psihoactive. Toate aceste acțiuni au fost comise în cadrul aceleiași rezoluții infracționale, care a avut ca scop obținerea de beneficii materiale prin intermediul traficului de substanțe interzise. Faptul că unele acțiuni vizau doar droguri de mare risc, altele droguri de mare risc combinate cu substanțe psihoactive, iar altele doar substanțe psihoactive, nu schimbă caracterul unitar al rezoluției infracționale, deoarece toate aceste acțiuni sunt în realitate îndreptate către același scop final și împotriva aceleiași valori sociale.

Prin urmare, condiția existenței rezoluției infracționale unice este îndeplinită în speța propusă drept studiu de caz.

2.2.3. Unitatea de subiect pasiv

Condiția existenței unității de subiect pasiv în cazul prezentei probleme analizate nu prezintă relevanță, întrucât aceasta este specifică doar infracțiunilor contra persoanei¹⁶, motiv pentru care nu vom insista asupra acesteia.

2.3.4. Omogenitatea juridică a acțiunilor sau inacțiunilor

În doctrină¹⁷, s-a arătat că această condiție presupune o unitate a obiectului juridic, în sensul că toate acțiunile sau omisiunile trebuie să se îndrepte împotriva aceleiași valori sociale.

În cazul speței analizate, din considerentele încheierii din 18.10.2024 pronunțate de Tribunalul Sibiu constatăm că aceasta ar fi problema principală, având în vedere că instanța a văzut drept impediment în a reține forma continuată a infracțiunii (în cazul efectuării repetate de operațiuni cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive) simpla împrejurare că faptele sunt incriminate de două legi

¹⁵ Curtea de Apel Brașov, decizia penală nr. 203/2025 din 13.03.2025, disponibilă pe site-ul <https://www.rejust.ro/juris/23922d682>, accesat la data de 15.03.2025. Curtea de Apel Timișoara, decizia penală nr. 168/2025 din 12.03.2025, disponibilă pe site-ul <https://www.rejust.ro/juris/86ge9g777>.

¹⁶ F. Streteanu, D. Nițu, *op.cit.*, pp. 49-50.

¹⁷ *Ibidem*, p. 44.

diferite, respectiv Legea nr. 143/2000 și Legea nr. 194/2011. Din punctul meu de vedere s-a plecat de la ideea greșită că trebuie reținute tot atâtea infracțiuni câte acte normative ar fi „aparent” incidente.

Cu privire la acest aspect, este greșit să se considere că, din simplul fapt că două infracțiuni sunt prevăzute de două acte normative diferite, trebuie să se rețină două infracțiuni distincte, fără a analiza esențialul problemei, și anume, dacă într-o astfel de situație există un conținut infracțional unitar sau dacă ne aflăm în prezența unui concurs de infracțiuni.

Din perspectiva logicii juridice, nu poate exista o dublă sancționare a aceleiași conduite doar pentru că diferite substanțe sunt reglementate de legi diferite, mai ales în condițiile în care legislația penală nu sancționează numărul de acte normative incidente, ci conduita efectivă a subiectului activ. A reține un concurs de infracțiuni doar pe baza existenței unor acte normative distincte înseamnă a ignora rațiunea pentru care legiuitorul a reglementat unitatea legală de infracțiune sub forma infracțiunii continuate.

În situația analizată, simplul fapt că drogurile de mare risc sunt reglementate de Legea nr. 143/2000, iar substanțele psihoactive de Legea nr. 194/2011, nu poate constitui un criteriu suficient pentru reținerea unui concurs de infracțiuni, atât timp cât activitatea infracțională este unitară. Aceasta este o abordare recunoscută și în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, care a statuat în numeroase decizii că nu se poate reține în mod automat existența unui concurs de infracțiuni doar pentru că legiuitorul a reglementat faptele în dispoziții legale distincte. Astfel, în Decizia H.P. nr. 38 din 17 iunie 2024¹⁸ pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție s-a arătat că *„din cele ce precedă se desprinde concluzia necesară că omogenitatea juridică – element inclus normativ în structura infracțiunii continuate – nu se confundă nici cu identitatea normelor de incriminare, în sensul că pentru a fi îndeplinită cerința unității de conținut constitutiv nu este absolut necesar ca fiecare act de executare ce intră în alcătuirea infracțiunii continuate să fie incriminat de aceeași (unică) dispoziție legală”*.

Faptul că legiuitorul a ales să reglementeze distinct infracțiunea privind operațiunile cu substanțe psihoactive în Legea nr. 194/2011, în timp ce traficul de droguri de risc și de mare risc era deja reglementat în Legea nr. 143/2000, este o chestiune pur formală, fără o relevanță juridică în privința reținerii unității infracționale în situații ca cea expusă în speța la care am făcut trimitere.

Legislația penală trebuie interpretată prin prisma conținutului normativ al incriminării, și nu doar pe baza unor diferențe artificiale de reglementare. În această ordine de idei, trebuie observat că, dacă textul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 ar fi fost inclus în Legea nr. 143/2000 (alături de infracțiunile de trafic de droguri de risc și de mare risc), situația juridică a unei persoane acuzate de vânzarea/deținerea unor substanțe psihoactive, împreună cu droguri de mare risc,

¹⁸ Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 38 din 17.07.2014, publicată în Monitorul Oficial, nr. 951 din 23.09.2014.

ar fi fost exact aceeași cu cea statuată prin Decizia H.P. nr. 3 din 28 din 28.02.2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în care s-a stabilit reținerea unei infracțiuni unice de trafic de droguri de mare risc. Această observație subliniază faptul că simpla plasare a unei norme într-o lege separată sau într-un articol ori alineat distinct din aceeași lege nu poate constitui un argument valid pentru reținerea concursului de infracțiuni.

Trebuie precizat că Legea nr. 143/2000 reglementează în norme separate traficul de droguri de mare risc și traficul de droguri de risc, ambele fiind forme ale aceleiași conduite infracționale, diferența constând doar în pericolozitatea obiectului material al faptei – substanța cu care se fac operațiunile enumerate cu titlu exemplificativ de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000. În același mod, efectuarea de operațiuni cu substanțe psihoactive, sancționată de Legea nr. 194/2011, reprezintă aceeași activitate infracțională generică de „operare ilicită” cu substanțe care afectează sănătatea publică. Dacă normele referitoare la substanțele psihoactive ar fi fost incluse în Legea nr. 143/2000, atunci traficul acestor substanțe ar fi fost asimilat traficului de droguri (ușoare), fără ca acest fapt să atragă automat existența unui concurs de infracțiuni pentru simplul motiv că anumite substanțe au fost ulterior reglementate distinct.

În mod evident, separarea normativă între Legea nr. 143/2000 și Legea nr. 194/2011 nu este o chestiune de esență juridică, ci doar o consecință a evoluției fenomenului drogurilor/substanțelor psihoactive și a necesității de adaptare a legislației la apariția unor substanțe psihoactive noi.

Trebuie precizat că la momentul adoptării Legii nr. 143/2000 nu exista o problemă semnificativă legată de noile substanțe psihoactive, iar traficul de droguri era privit exclusiv din perspectiva drogurilor – de risc sau mare risc – clasificate ca atare. Ulterior, pe fondul apariției unor substanțe noi cu efecte similare drogurilor, dar care nu erau încadrate formal ca droguri de risc sau de mare risc în Legea nr. 143/2000, a fost necesară adoptarea Legii nr. 194/2011. Practic, esența conduitei infracționale reglementate de aceste două legi este aceeași, respectiv, incriminarea efectuării de operațiuni ilicite cu substanțe ce au efect psihoactiv, indiferent de clasificarea acestora într-o categorie legislativă sau alta.

Aspectele anterior expuse își găsesc reflectarea în expunerea de motive a Legii nr. 194/2011¹⁹, în care s-au arătat următoarele: *„Începând cu anul 2008, societatea românească a început să se confrunte cu un fenomen care se amplifică exponențial, legat de dezvoltarea comercializării unor produse denumite generic «plante etnobotanice» și «droguri ușoare», care, sub aceste denumiri comerciale manipulative, au scopul inducerii unei percepții pozitive din partea societății. În realitate, aceste produse ascund substanțe echivalente sau similare drogurilor de risc și de mare risc, producând stări halucinoase, atacând sistemul nervos central, efectele fiind ireversibile, iar dependența*

¹⁹ Disponibilă pe site-ul https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?idp=12131, accesat la data de 25.02.2025.

instalându-se foarte rapid. Noutatea absolută a fenomenului este tendința rețelelor implicate de a prezenta comercializarea și consumul acestor substanțe ca fiind legale, **în timp ce efectele obținute sunt asemănătoare cu cele ale drogurilor interzise prin legislație.** Mai mult, penetrarea extrem de rapidă în populație, în special în rândul tinerilor și chiar al adolescenților, se poate explica prin faptul că fenomenul a fost indus în special în țările din fostul bloc comunist, în care consumul drogurilor «clasice» este încă la dimensiuni reduse față de țările din lumea occidentală (...) Eforturile depuse pentru combaterea acestui fenomen sunt zădărnice de ușurința cu care se poate modifica formula chimică a substanțelor nocive, astfel încât la scurt timp după modificarea cadrului legislativ, au apărut pe piață alte substanțe cu structura chimică diferită care nu sunt introduse sub control, pot fi comercializate liber, identificarea lor fiind deosebit de dificilă. Distribuitorii acestor produse înlocuiesc foarte des tipul substanței prezente sub o anumită denumire comercială, cunoscând faptul că pentru a fi identificată este nevoie de timp și analize de laborator complexe și costisitoare, iar pentru introducerea acesteia sub control se impune efectuarea de studii de către Ministerul Sănătății, care să reflecte în mod cert efectele negative asupra sănătății populației. Potrivit raportărilor Unităților de Primiri Urgențe, la nivelul întregii țări, în anul 2009, s-au înregistrat 1195 de cazuri de persoane care au solicitat asistență spitalicească, printre acestea aflându-se și un număr mare de minori, iar în anul 2010 s-au înregistrat 2760 de cazuri din care în prima jumătate a anului 2010, s-au raportat 721 de cazuri, de la cele ușoare până la cazuri foarte grave. Toate aceste elemente ne îndreptățesc să susținem că, de fapt, **ne aflăm în fața unei forme noi de manifestare a unui flagel cu mult mai vechi, și anume comercializarea și consumul de droguri cu risc ridicat pentru sănătatea populației, care trebuie tratată cu aceeași atenție și cu aceleași metode ferme din punctul de vedere al autorităților și instituțiilor statului (...)** Cu toate că Listele au fost actualizate în cursul anului 2010 de două ori, apariția pe piață de noi substanțe face ca măsurile întreprinse de către autorități să fie eficiente doar parțial. Comercianți specializați continuă să își desfășoare activitatea cu astfel de substanțe, oferind spre vânzare în permanență produse noi, potențial extrem de periculoase pentru sănătatea persoanelor. Având în vedere cele menționate mai sus, devine evident faptul că simpla elaborare a unor liste cu aceste noi substanțe psihoactive (care devin cu ușurință depășite din cauza rapidității cu care se pot crea noi substanțe) nu este suficientă pentru contrastarea acestui fenomen. Sunt necesare eforturi conjugate ale tuturor instituțiilor statului și ale autorităților publice locale (...) Până recent, legislația țărilor europene în combaterea comercializării și consumului de astfel de substanțe se baza pe enumerarea exhaustivă a substanțelor interzise, așa cum este cazul în Slovenia, Spania, Lituania, Danemarca, inclusiv în România. Dezavantajul unei astfel de abordări este imposibilitatea practică de a modifica permanent aceste liste, astfel încât să se țină pasul cu noile substanțe apărute pe piață. Formulele legislative mai recente includ cea letonă, care a modificat legea privind tutunul în sensul interzicerii vânzării amestecurilor de plante al căror consum produce efecte psihoactive, și cea poloneză, care renunță la enumerare în favoarea unei descrieri generale a acestor substanțe și a efectelor nocive pe care le pot avea asupra organismului uman”.

După cum putem observa și din expunerea de motive, prin Legea nr. 194/2011 nu s-a dorit incriminarea unui comportament infracțional diferit de cel instituit prin Legea nr. 143/2000, ci strict crearea unui cadru legislativ care să poată combate flagelul substanțelor psihoactive și psihotrope în continuă schimbare, întrucât o enumerare exhaustivă a substanțelor interzise, cum este cea realizată prin Legea nr. 143/2000, s-a dovedit ineficientă.

Astfel, reglementarea în două acte normative separate a acțiunilor privind drogurile (de risc și mare risc) și substanțele psihoactive nu poate fi considerată un argument valabil pentru reținerea concursului de infracțiuni. Această separare este, în realitate, rezultatul unei evoluții legislative necesare, care a urmărit stoparea aceluiași fenomen infracțional, dar care s-a confruntat cu dinamica specifică a modificării compoziției chimice a substanțelor traficate. Aceste substanțe, deși diferite din punct de vedere formal, au, în esență, aceleași efecte nocive asupra sănătății publice ca și drogurile clasice. Incidența a două legi diferite în astfel de situații nu exclude omogenitatea juridică a acțiunilor infracționale, deoarece, în fond, suntem în prezența aceleiași conduite ce s-a dorit a fi interzisă de legiuitor. Singura diferență o constituie natura substanțelor implicate și care sunt apreciate ca aducând atingere sănătății publice, însă această diferență nu afectează caracterul unitar al activității infracționale.

Prin urmare, faptul că legiuitorul a ales să reglementeze în două acte normative separate traficul de droguri de mare risc și de risc, respectiv operațiunile cu substanțe psihoactive, nu este un criteriu valid pentru a reține concursul de infracțiuni, cum a susținut Tribunalul Sibiu în speța analizată. Așa cum Legea nr. 143/2000 include deja două tipuri de substanțe interzise – droguri de risc și droguri de mare risc – la fel de bine ar fi putut include și traficul de substanțe psihoactive, iar acest lucru nu ar fi schimbat cu nimic realitatea juridică a situației analizate. Diferența dintre aceste reglementări este una pur formală, fără implicații reale asupra caracterului unic al conduitei infracționale.

În consecință, actualul cadru legislativ creează în practica instanțelor naționale (cum este și în speța indicată cu titlu exemplificativ) o interpretare greșită a dispozițiilor legale în materia „operațiunilor” cu substanțe psihotrope și psihoactive. Cu toate acestea, așa cum am arătat anterior, scopul celor două acte normative este același, legiuitorul urmărind protejarea aceleiași valori sociale, ceea ce impune reținerea unei singure infracțiuni continuate de trafic de droguri de mare risc, în formă continuată, cu eliminarea infracțiunii de efectuare fără drept a operațiunilor cu produse, știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011.

Trebuie precizat că un alt element care generează această eroare de interpretare a dispozițiilor legale în astfel de situații este faptul că textul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 nu este formulat identic cu textul art. 2 alin. (2), raportat la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000.

Sub acest aspect, există mai multe argumente privind identitatea între „operațiunile” reglementate de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 și și cele reglementate de art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 143/2000. Astfel, în ciuda faptului că art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 utilizează sintagma generică „operațiuni” cu substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive, fără a enumera explicit toate activitățile prevăzute în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, există argumente relevante care susțin ideea că cele două dispoziții vizează, în concret, aceleași tipuri de operațiuni/acțiuni. Această concluzie este susținută atât de textul celor două dispoziții, cât și de înțelesul noțiunii de „operator”, definită în art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 194/2011.

Astfel, art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 194/2011 definește *operatorul* ca fiind persoana care efectuează sau intenționează să efectueze „operațiuni” cu produse, enumerând o serie de activități specifice, precum: *operațiuni de fabricare, producere, tratare, sinteză, extracții, condiționare, distribuire, punere în vânzare, plasare pe piață, livrare, procurare, ambalare, transport, stocare-depozitare, manipulare sau orice altă activitate legală de import, export ori intermediere de produse, denumite în continuare operațiuni cu produse.*

Această definiție este asemănătoare cu lista exemplificativă de activități prevăzute în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, care include la rândul său acțiunile de fabricare, producere, transport, punere în vânzare, livrare, distribuire etc. a drogurilor. Prin urmare, operațiunile menționate în art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 trebuie înțelese ca incluzând activitățile enumerate în definiția operatorului și care își găsesc corespondent în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000.

Dovadă a faptului că sintagma „efectuare de operațiuni” cu substanțe psihoactive din art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 are același conținut cu „operațiunile” enumerate exemplificativ în art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 este chiar expunerea de motive a Legii nr. 194/2011, în care s-a arătat expres că: *„Toate aceste elemente ne îndreptățesc să susținem că, de fapt, ne aflăm în fața unei forme noi de manifestare a unui flagel cu mult mai vechi, și anume comercializarea și consumul de droguri cu risc ridicat pentru sănătatea populației, care trebuie tratată cu aceeași atenție și cu aceleași metode ferme din punctul de vedere al autorităților și instituțiilor statului”.*

Practic, prin referirea în expunerea de motive la necesitatea apelării la „aceleași metode ferme” de combatere a flagelului de comercializare și consum a drogurilor (reglementate de Legea nr. 143/2000) s-au avut în vedere aceleași acțiuni care deja erau inserate în textul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 și care practic au fost reiterate în definiția „operatorului” de substanțe psihoactive.

În concluzie, deși textul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 nu a fost preluat fidel din cel al art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, el reglementează în mod concret același tip de „operațiuni” ca și dispozițiile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, fiind astfel îndeplinită și condiția omogenității juridice a acțiunilor întreprinse la diferite intervale de timp cu droguri de mare risc și noi substanțe psihoactive.

2.3. Relevanța deciziei H.P. nr. 38/2024 a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a se reține infracțiunea în formă continuată

Prin Decizia H.P. nr. 38 din 17 iunie 2024 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție s-a stabilit că: „Atunci când o persoană comite la diferite intervale de timp, în baza unei rezoluții infracționale unice, acțiuni care corespund, în concret, atât elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011, cât și elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 2 din Legea nr. 143/2000 și care au ca obiect același tip de substanță interzisă aflată, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2023, sub incidența Legii nr. 194/2011, iar ulterior intrării în vigoare a actului normativ menționat, sub incidența Legii nr. 143/2000, activitatea sa constituie o unitate legală sub forma infracțiunii continuate, căreia i se aplică legea penală în vigoare la momentul comiterii ultimei acțiuni”.

Din punctul meu de vedere, atât soluția, dar mai ales considerentele acestei decizii sunt relevante în a clarifica problema pe care o supun analizei în prezentul studiu. Apreciez că această decizie tranșează în mod neechivoc una dintre condițiile necesare reținerii în astfel de situații a infracțiunii continuate, respectiv existența omogenității juridice în caz de efectuare la diferite intervale de timp a unor operațiuni cu droguri de mare risc și noi substanțe psihoactive.

În cadrul speței de la care s-a demarat prezentul studiu, s-au invocat în argumentarea necesității reținerii unei infracțiuni unice (sub forma infracțiunii continuate) considerentele acestei decizii, în care Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat cu titlu de principiu că obiectul juridic al celor două legi, care incriminează drogurile (de risc și mare risc) și noile substanțe psihoactive este comun, ceea ce, evident, relevă și omogenitatea juridică a operațiunilor cu astfel de substanțe.

Astfel, pentru ca activitatea de a întreprinde mai multe acțiuni de efectuare a operațiunilor cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive să fie calificată drept o singură infracțiune continuată de trafic de droguri de mare risc, prevăzută de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, trebuie plecat de la obiectul juridic al infracțiunilor prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 și art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

Prin decizia H.P. nr. 38/2024, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit în mod expres în considerentele sale că „analiza comparativă a dispozițiilor cuprinse în cele două acte normative relevă că **obiectul juridic al infracțiunilor prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 și art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000 este comun** și constă în relațiile sociale privind protejarea sănătății populației împotriva efectelor negative pe care anumite substanțe le au asupra sănătății și vieții. În consecință, săvârșirea sub imperiul celor două legi a acțiunilor reprezentând *verbum regens* încalcă aceeași valoare socială a cărei ocrotire s-a urmărit de către legiuitor”.

Din aceste considerente rezultă, în opinia mea, un lucru foarte clar, și anume, că în ipoteza în care o persoană efectuează într-un anumit interval de timp „operațiuni”, atât cu substanțe incriminate de Legea nr. 143/2000, cât și cu substanțe

incriminate de Legea nr. 194/2011, trebuie să se rețină o singură infracțiune continuată, dacă și celelalte condiții de la art. 35 alin. (1) din Codul penal sunt îndeplinite.

Aceste argumente au fost invocate și în speța analizată²⁰, însă ele au fost înlăturate printr-o interpretare trunchiată a considerentelor deciziei H.P. nr. 38/2024 și care s-a depărtat de la ideea avansată de Înalta Curte de Casație și Justiție. Astfel, în încheierea din 18.10.2024, Tribunalul Sibiu a arătat în argumentarea soluției de reținere a concursului de infracțiuni că: *„Problema de drept ce a făcut obiectul sesizării²¹ s-a referit la măsura în care, în contextul intrării în vigoare a Legii nr. 77/2023 (prin care substanța 3-CMC-substanța psihoactivă a fost catalogată ca fiind drog de mare risc), o activitate infracțională concretizată în acte repetate de aceeași natură și având ca obiect aceeași substanță interzisă, săvârșite, în parte, anterior și, în parte, ulterior acestor modificări legislative, poate fi caracterizată ca o pluralitate de infracțiuni sub forma concursului sau doar o unitate legală sub forma infracțiunii continuate, pedepsibilă în conformitate cu legea în vigoare în momentul epuizării sale. Așa cum s-a reținut mai sus, pronunțarea acestei decizii invocate de către apărare a avut loc ca urmare includerii substanței psihoactive 3-CMC în categoria drogurilor de mare risc, problema sesizată de instanțele de judecată vizând o altă situație, respectiv ipoteza în care o persoană, în baza aceleiași rezoluții infracționale, a efectuat operațiuni cu substanța 3-CMC atât înainte, cât și după intrarea în vigoare a Legii nr. 77/2023. În prezenta cauză, instanța reține că presupusele acte materiale săvârșite de inculpat au vizat atât substanța 3-CMC (fiind reținută de procuror infracțiunea prev. de art. 2 din legea nr. 143/2000), dar și substanțele cu efect psihoactiv, respectiv 2-CMC și Dipentylone, încadrate de procuror în infracțiunea prev. de art. 16 din Legea nr. 194/2011. Chiar dacă cele două infracțiuni reglementate de Legea nr. 143/2000 și Legea nr. 194/2011 au același obiect juridic, instanța constată că pentru reținerea unei unități legale de infracțiuni, sub forma infracțiunii continuate, se impune atât constatarea unei omogenități juridice, dar și existența unicității acțiunii presupus a fi desfășurate. În cauză nu se poate reține unicitatea acțiunii reținute de acuzare în sarcina inculpatului, în condițiile în care activitatea presupus a fi comisă de acesta a vizat atât droguri de mare risc, cât și alte substanțe susceptibile de a avea efecte psihoactive”*.

Această modalitate de interpretare a considerentelor Deciziei H.P. nr. 38/2024 din partea Tribunalului Sibiu o regăsim și în alte spețe, sens în care, cu titlu de exemplu, fac trimitere la o ordonanță a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată – Biroul Teritorial Sibiu, care a soluționat o cerere prin care s-a solicitat de către inculpat reținerea unei singure infracțiuni continuate de trafic de droguri de mare risc în astfel de situații, cu înlăturarea infracțiunii concurente de efectuare fără drept de operațiuni cu produse știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive. Structura de Parchet a respins cererea cu următoarea motivare: *„În ceea ce privește aplicabilitatea Deciziei H.P. nr. 38 din 17.06.2024*

²⁰ Tribunalul Sibiu, dosar penal nr. 133/85/2024, încheierea penală din 18.10.2024.

²¹ Cu referire la Decizia H.P. nr. 38/2024 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

pronunțată de ÎCCJ, reținem că aceasta vizează situația în care o persoană comite la diferite intervale de timp, în baza unei rezoluții infracționale unice, acțiuni care corespund, în concret, atât elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011, cât și elementului material al infracțiunii prevăzute de art. 2 din Legea nr. 143/2000 și care au ca obiect același tip de substanță interzisă, aflată anterior intrării în vigoare a Legii nr. 77/2023 sub incidența Legii nr. 194/2011, iar ulterior intrării în vigoare a actului normativ menționat, sub incidența Legii nr. 143/2000, situație care nu este incidentă în cazul inculpatului O. C. B. – care a efectuat operațiuni cu diferite tipuri de substanțe, dintre care 4-MMC și 3-CMC aflate și în prezent sub incidența Legii nr. 143/2000, în timp ce compusul 2-MMC se află și în prezent sub incidența Legii nr. 194/2011²²”.

După cum putem observa, organele judiciare naționale invocă chestiuni ce se depărtează de la ideea principală statuată de Înalta Curte de Casație și Justiție în această decizie de unificare a practicii judiciare în materie penală. Practic, deși s-a invocat Decizia H.P. nr. 38/2024 pentru relevanța acesteia sub aspectul reținerii omogenității juridice în cazul incriminărilor din cele două acte normative, organele judiciare au apreciat că aceasta vizează doar cazul particular al trecerii unei substanțe de sub incidența Legii nr. 194/2011, sub incidența Legii nr. 143/2000.

Într-adevăr, Înalta Curte acest lucru l-a stabilit, respectiv că suntem în prezența unității legale de infracțiune (sub forma infracțiunii continuate) în cazul în care se efectuează diferite operațiuni cu substanțe psihoactive/psihotrope într-un anumit interval de timp în care o substanță anume (substanța 3-CMC) intră sub incidența ambelor legi. Cu toate acestea, pentru ipoteza situației analizate relevanța o prezintă considerentele pentru care s-a ajuns la această decizie de către Înalta Curte de Casație și Justiție, și anume, reținerea omogenității juridice a acțiunilor reglementate de cele două acte normative.

Așa cum a arătat și Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia anterior amintită, „omogenitatea juridică presupune, prin ipoteză, o unitate a obiectului juridic, în sensul că toate acțiunile sau inacțiunile săvârșite pe o durată de timp, în circumstanțe factuale substanțial asemănătoare, trebuie să se îndrepte împotriva aceleiași valori sociale ocrotite de legea penală. Unitatea de conținut constitutiv se referă, așadar, la aspectul substanțial, de fond, al conținutului reglementării, iar nu la aspectul său formal; există omogenitate juridică atunci când, prin legi penale succesive, sunt incriminate fapte îndreptate împotriva aceleiași valori sociale și cu aceleași trăsături constitutive esențiale, chiar dacă sub denumiri diferite”.

După cum putem observa, ceea ce clarifică Înalta Curte de Casație și Justiție prin această decizie (aspect care a fost omis de organele judiciare în spețele la care am făcut referire) este tocmai faptul că în cazul acțiunilor privind „operațiunile” cu

²² Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată – Biroul Teritorial Sibiu, dosar penal nr. XXX/D/P/2023, Ordonanța din 21.02.2025 (nepublicată).

substanțe stupefiante și psihotrope, încadrarea juridică a faptelor depinde exclusiv de natura substanței vizate.

Astfel, dacă substanța vândută, transportată, comercializată etc. este inclusă în tabelele nr. I și II ale Legii nr. 143/2000, acțiunea va intra în conținutul constitutiv al infracțiunii de *trafic de droguri de mare risc*, prevăzută de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, dacă substanța este inclusă în tabelul nr. III din Legea nr. 143/2000, acțiunea va intra în conținutul constitutiv al infracțiunii de *trafic de droguri de risc*, prevăzută de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, iar dacă substanța este catalogată drept nouă substanță psihoactivă, acțiunea va intra în conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011.

Practic, se va reține: forma de bază a infracțiunii [art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000] atunci când substanțele intră în categoria drogurilor de risc; forma agravată [art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000], atunci când substanțele intră în categoria drogurilor de mare risc; și forma atenuată [art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011], atunci când substanțele intră în categoria noilor substanțe psihoactive.

Această ierarhizare a infracțiunilor este justificată din mai multe perspective. În primul rând, ea reflectă gravitatea diferită a substanțelor implicate și a impactului lor asupra sănătății publice. Drogurile de mare risc (incluse în tabelele nr. I și II ale Legii nr. 143/2000) sunt considerate cele mai periculoase, având un potențial ridicat de dependență și efecte grave asupra organismului persoanei. Prin urmare, traficul cu aceste substanțe este pedepsit cel mai sever mai sever, conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000. Drogurile de risc (incluse în tabelul nr. III) sunt considerate mai puțin periculoase decât primele, dar totuși dăunătoare, ceea ce justifică o pedeapsă mai redusă, conform art. 2 alin. (1) din aceeași lege. În cazul substanțelor psihoactive, care nu sunt încadrate ca droguri de risc sau de mare risc, dar au efecte similare, legislația a prevăzut o formă atenuată de incriminare, conform art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011, raportat la limitele de pedeapsă pentru perioada supusă analizei în speța la care am făcut referire.

Totodată, această ierarhizare respectă principiul individualizării sancțiunilor de drept penal, care impune ca pedeapsa să fie corespunzătoare gravității faptelor incriminate și pericolozității infractorului²³. Astfel, drogurile de mare risc, fiind cele mai periculoase, justifică o pedeapsă mai severă (închisoarea de la 5 la 15 ani), în timp ce substanțele psihoactive, deși dăunătoare, nu sunt considerate la fel de grave, ceea ce explică pedeapsa mai ușoară (închisoarea de la 2 la 7 ani). Această diferențiere este în concordanță cu politica legislativă de combatere a traficului de substanțe interzise, care urmărește să acorde o atenție mai mare substanțelor cu un potențial foarte ridicat de afectare a sănătății publice²⁴.

²³ V. Păvăleanu. *Drept penal general. Conform noului Cod penal*, Ed. Universul Juridic, București, 2012, pp. 30-31.

²⁴ Cu toate că între timp, legiuitorul a înțeles de dată recentă să stabilească pedeapsa pentru infracțiunea de efectuare fără drept de operațiuni cu substanțe psihoactive [art. 16 alin. (1) din Legea

De asemenea, ierarhizarea reflectă evoluția legislativă și necesitatea de a adapta cadrul normativ la apariția unor substanțe noi cu efecte similare drogurilor, dar care nu erau inițial incluse în tabelele anexă ale Legii nr. 143/2000. Legea nr. 194/2011 (așa cum rezultă și din expunerea de motive) a fost adoptată tocmai pentru a face față acestei probleme, oferind un cadru juridic pentru combaterea operațiunilor ilicite cu substanțele psihoactive care nu erau acoperite de Legea nr. 143/2000. Prin urmare, ierarhizarea infracțiunilor în funcție de natura substanțelor este o consecință logică a acestei evoluții legislative, care a trebuit să fie adaptată la un fenomen infracțional complex și dinamic.

Revenind la problematica incidenței a doua acte normative în situația analizată, în doctrină²⁵ s-a subliniat faptul că nu există o condiționare necesară între omogenitatea juridică a acțiunilor și încadrarea lor în același text de lege. Omogenitatea juridică a conținuturilor de infracțiune realizate nu este incompatibilă cu reținerea în cadrul infracțiunii continuate a unor forme agravate sau atenuate ale aceleiași infracțiuni. Ceea ce interesează este ca fiecare acțiune comisă să realizeze cel puțin elementele de tipicitate și vinovăție specifice conținutului de bază al infracțiunii. Tot astfel, nu constituie un obstacol pentru reținerea infracțiunii continuate nici împrejurarea că textele de incriminare în care se încadrează diferitele acțiuni au denumiri diferite, atâta vreme cât ele nu reprezintă altceva decât simple forme agravate/atenuate ale uneia și aceleiași infracțiuni. Cu titlu de exemplu, s-a arătat că așa se întâmplă în cazul infracțiunilor de lovire sau alte violențe (art. 193 Cod penal) și vătămare corporală (art. 194 Cod penal), astfel că actele corespunzătoare celor două texte comise împotriva aceleiași persoane la date diferite și în baza aceleiași rezoluții vor alcătui o singură infracțiune continuată de vătămare corporală. Tot o infracțiune continuată se va reține și atunci când subiectul activ va săvârși mai multe acțiuni de furt, unele intrând în categoria celor de furt calificat, altele intrând în categoria furtului simplu²⁶.

În concluzie, considerentele Deciziei H.P. nr. 38/2024 reprezintă un argument solid în susținerea ideii avansate în prezentul studiu, și anume necesitatea reținerii unei singure infracțiuni continuate de *trafic de droguri de mare risc* atunci când subiectul activ săvârșește la diferite intervale de timp și în baza aceleiași rezoluții infracționale „operațiuni”, atât cu droguri de mare risc, cât și cu noi substanțe psihoactive, întrucât există omogenitate juridică, chiar dacă acțiunile intră sub incidența a două legi diferite.

nr. 194/2011] similară infracțiunii de trafic de droguri de risc [art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000], respectiv închisoarea de la 3 la 10 ani, modificare realizată prin Legea nr. 58 din 20 martie 2024, publicată în Monitorul Oficial nr. 243 din 21 martie 2024.

²⁵ F. Stretean, D. Nițu, *op.cit.* pp. 45-46.

²⁶ *Idem.*

2.4. Relevanța deciziei H.P. nr. 3/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru a se reține o singură infracțiune în formă continuată

În argumentarea necesității reținerii unei singure infracțiuni continuate în ipoteza analizată sunt perfect aplicabile și considerentele expuse de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept – în Decizia nr. 3 din 28 din 28.02.2017. Prin această decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus următoarele: „În interpretarea dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, săvârșirea, în aceeași împrejurare, a unei singure acțiuni dintre cele enumerate în alineatul (1) al acestui articol, **care are ca obiect atât droguri de risc, cât și droguri de mare risc, reprezintă o infracțiune simplă, ca formă a unității naturale de infracțiune, prevăzută de art. 2 alin. (1) și (2) din același act normativ**”.

Soluția și considerentele acestei decizii sunt aplicabile și în prezentul studiu, în care propunem reținerea unei singure infracțiuni continuate în cazul în care o persoană efectuează (la diferite intervale de timp și în baza aceleiași rezoluții infracționale) operațiuni cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive, chiar dacă noile substanțe psihoactive intră sub incidența Legii nr. 194/2011, și nu în categoria drogurilor de risc incriminate de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 (ipoteză evaluată în această decizie de ÎCCJ). În concret, în speța analizată în prezentul studiu, substanțele 2-MMC și Dipentylone reprezintă tot „droguri”, dar doar prin voința legiuitorului acestea au fost catalogate drept „noi substanțe psihoactive”, raportat la substanțele cuprinse în tabelul nr. III, anexă la Legea nr. 143/2000.

Cu riscul de a mă repeta, ceea ce prezintă relevanță în clarificarea acestei problematici este împrejurarea că, atât Legea nr. 143/2000, cât și Legea nr. 194/2011, incriminează faptele care aduc atingere relațiilor sociale privitoare la sănătatea publică a căror existență și desfășurare sunt condiționate de respectarea reglementărilor ce au ca obiect regimul substanțelor toxice și stupefiante.

Așa cum am arătat și anterior, în cazul acțiunilor ce vizează operațiuni cu substanțe toxice și stupefiante, încadrarea juridică a faptei în *trafic de droguri de mare risc* [prev. de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000], *trafic de droguri de risc* [prev. de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000] sau *efectuare fără drept, de operațiuni cu produse știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive* [prev. de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011] **depinde în mod exclusiv de natura substanței vizate de operațiune**. Efectuarea fără drept de operațiuni cu substanțe psihoactive (spre exemplu, vânzarea, transportul etc.) este elementul comun principal pentru toate cele trei norme de incriminare, ele urmărind toate același scop.

Prin Decizia nr. 3/2017, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că, atunci când o acțiune dintre cele enumerate la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 vizează simultan droguri de mare risc și droguri de risc, se va reține doar forma

agravată a infracțiunii de trafic de droguri – o singură infracțiune, deși substanțele traficate intră sub incidența a două texte de incriminare. Raționamentul instanței supreme se fundamentează pe ideea că, dincolo de particularitățile de clasificare ale substanțelor implicate, conduita infracțională este una unitară, iar scopul incriminării – acela de a proteja sănătatea publică împotriva pericolului pe care aceste substanțe îl reprezintă – rămâne identic.

În aceeași logică, din punctul meu de vedere, atunci când activitatea infracțională vizează atât droguri de mare risc, cât și substanțe psihoactive, acestea din urmă, deși reglementate printr-o lege separată și calificate printr-o denumire distinctă, îndeplinesc aceleași condiții esențiale pentru a fi asimilate noțiunii mai largi de „droguri”. Ele produc efecte psihoactive, creează adicție, sunt introduse în circuitul ilicit prin mijloace similare și generează aceleași riscuri sociale ca și „drogurile clasice” incriminate de Legea nr. 143/2000. Singura diferență este una formală, constând în clasificarea lor de către legiuitor drept „noi substanțe psihoactive”, și nu „droguri de risc” sau „droguri de mare risc”, distincție care nu are fundament în natura acțiunilor desfășurate de subiectul activ/făptuitor și nici în pericolul social al faptei.

De aceea, într-o analiză juridică rațională și echitabilă, nu se justifică aplicarea unui tratament diferențiat în defavoarea inculpatului pentru simplul motiv că o parte dintre substanțele traficate sunt reglementate de Legea nr. 194/2011 și nu de Legea nr. 143/2000. Din contră, apreciez că substanțelor reglementate de Legea nr. 194/2011 ar trebui să li se aplice același tratament ca celor prevăzute în Anexa III a Legii nr. 143/2000, în special atunci când ele sunt incluse în cadrul aceleiași rezoluții infracționale, în mod repetat și sub forma unor acțiuni omogene. Orice depărtare de la această linie de interpretare ar echivala cu aplicarea unui tratament mai sever, în mod artificial, pentru presupusele „droguri ușoare”, deși, în fapt, acțiunile comise sunt aceleași ca natură, iar diferențele chimice dintre substanțe nu se reflectă într-o diferență reală în planul conduitei infracționale. O asemenea abordare ar fi contrară principiului individualizării sancțiunilor penale și ar aduce atingere egalității în fața legii, conducând la un tratament punitiv disproportionat pentru o categorie de substanțe care, în mod obiectiv, nu justifică o sancționare diferențiată (mai gravă).

În concluzie, pentru a păstra coerența normativă și pentru a asigura o aplicare corectă a legii penale, este necesar ca, în astfel de situații, noile substanțe psihoactive să fie tratate în mod similar cu *drogurile de risc*, atât în ceea ce privește calificarea juridică, cât și în ceea ce privește forma de unitate a infracțiunii reținute. Raportat la considerente Deciziei H.P. nr. 3/2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, nu există nicio justificare logico-juridică, pentru a se reține un concurs de infracțiuni în sarcina persoanei care desfășoară la diferite intervale de timp și în baza aceleiași rezoluții infracționale operațiuni cu substanțe ce intră, atât sub incidența Legii nr. 143/2000, cât și sub incidența Legii nr. 194/2011.

2.5. Reținerea concursului de infracțiuni conduce la o anomalie sancționatorie

În ipoteza reținerii unui concurs de infracțiuni în situația analizată, s-ar ajunge, în mod paradoxal, la aplicarea unui tratament sancționator mai blând pentru un inculpat care ar desfășura, în mod obiectiv, o activitate infracțională mai gravă (droguri de mare risc plus droguri de risc) decât cea analizată în speța prezentată cu titlu de studiu de caz (droguri de mare risc plus noi substanțe psihoactive), ceea ce ar fi profund contrar principiului egalității cetățenilor în fața legii, dar și principiului individualizării sancțiunilor de drept penal.

Or, o astfel de abordare nu doar că ar lipsi de coerență sistemul sancționator, dar ar genera și o inechitate juridică, în sensul că persoane care desfășoară activități infracționale cu un grad mai redus de pericolozitate ar fi sancționate mai sever decât cele care săvârșesc fapte cu un grad de pericol social sporit (din perspectiva limitelor de pedeapsă prevăzute de normele de incriminare). Este bine cunoscut faptul că, în absența altor criterii de diferențiere, gravitatea abstractă a unei infracțiuni este reflectată de limitele speciale de pedeapsă stabilite de legiuitor.

În perioada de referință relevantă pentru analiza de față (speța concretă expusă), infracțiunea de *trafic de droguri de risc*, reglementată de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, era sancționată cu închisoarea **de la 3 la 10 ani**, în timp ce infracțiunea constând în *efectuarea fără drept de operațiuni cu produse știind că acestea sunt susceptibile de a avea efecte psihoactive*, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011, era pedepsită cu închisoarea **de la 2 la 7 ani**. Aceste limite de pedeapsă indică în mod clar că legiuitorul a considerat infracțiunea prevăzută de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 ca fiind mai gravă decât cea prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011 la momentul respectiv. Acceptarea reținerii concursului de infracțiuni și nu a unei infracțiuni continuate conduce la aplicarea unui tratament sancționator mai sever pentru o formă mai ușoară de infracțiune, ceea ce ar rupe echilibrul logic intern al sistemului penal și ar compromite scopul esențial al sancțiunii penale, respectiv, constrângerea, prevenirea și reeducarea infractorului într-un cadru just și proporțional.

Practic, în speța analizată, dacă în cele două ocazii inculpatul ar fi efectuat operațiuni cu droguri de risc, și nu cu substanțe psihoactive (Dipentylone și 2-MMC), în sarcina acestuia s-ar fi reținut doar infracțiunea de *trafic de droguri de mare risc în formă continuată*, prevăzută de art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000 (raportat la decizia H.P. nr. 3/2017). Cu toate acestea, deși pericolul abstract al acțiunii de deținere/vânzare a unor droguri de risc era la momentul respectiv mai ridicat decât deținerea/vânzarea substanțelor psihoactive (Dipentylone și 2-MMC), constatăm că, din perspectiva răspunderii juridice, prin soluția Tribunalului Sibiu i se creează inculpatului o situație mai grea (prin aplicarea obligatorie a sporului de

pedeapsă în caz de concurs de infracțiuni²⁷), ceea ce evident este total nejustificat și inechitabil.

Principiul individualizării sancțiunilor în dreptul penal implică faptul că pedeapsa trebuie să fie proporțională cu gravitatea faptei săvârșite. Cu toate acestea, încadrarea juridică a faptelor reținute în cazul analizat (concursul de infracțiuni) conduce la o anomalie sancționatorie, întrucât inculpatul ar fi practic pedepsit mai aspru pentru deținerea/vânzarea substanțelor psihoactive 2-MMC și Dipentylone (alături de droguri de mare risc), deși acestea prezintau la momentul respectiv un pericol social abstract mai scăzut decât drogurile de risc incluse în tabelul nr. III, anexă la Legea nr. 143/2000.

Așa cum am arătat anterior, atât Legea nr. 194/2000, cât și Legea nr. 194/2011, incriminează efectuarea operațiunilor cu substanțe psihotrope și psihoactive, având ca scop principal protejarea aceleiași valori sociale, respectiv, sănătatea publică.

Problema necesității asigurării egalității de tratament a cetățenilor în situații juridice care aduc atingere aceleiași valori sociale a fost tranșată de Curtea Constituțională și în Decizia nr. 368/2017²⁸ în care a statuat cu titlu de principiu faptul că: *„Sub aspectul asigurării egalității în drepturi, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că principiul egalității în fața legii, consacrat de prevederile art. 16 alin. (1) din Constituție, presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. El nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”*.

Într-un alt paragraf al aceleiași decizii, dar care surprinde perfect problematica juridică pe care o întâlnim și în prezentul studiu, Curtea Constituțională a reținut următoarele: *„Curtea constată că imposibilitatea reținerii infracțiunii în formă continuată - dacă nu este îndeplinită condiția unității subiectului pasiv în cazul săvârșirii de către o persoană la diferite intervale de timp, dar în realizarea aceleiași rezoluții, a unor acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni -, având drept consecință obligarea instanței de judecată la aplicarea regulilor concursului de infracțiuni, creează discriminare între autorul faptei și o persoană care săvârșește la diferite intervale de timp, în realizarea aceleiași rezoluții, acțiuni sau inacțiuni care prezintă, fiecare în parte, conținutul aceleiași infracțiuni ca și în cazul primului făptuitor, însă cu îndeplinirea condiției unității subiectului pasiv. Curtea observă că persoanele în*

²⁷ Art. 39 alin. (1) lit. b) din Codul penal prevede: *În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează: când s-au stabilit numai pedepse cu închisoare, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite.*

²⁸ Curtea Constituțională, Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 566 din 17 iulie 2017.

cauză se află în situații similare, din perspectiva gravității faptei săvârșite și a pericolozității faptuitorului, indiferent dacă este sau nu îndeplinită condiția unității subiectului pasiv. Cu toate acestea, autorii faptelor menționate beneficiază de un tratament juridic diferit, ce are efect asupra regimului sancționator aplicabil. Tratamentul diferențiat nu își găsește însă nicio justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere că unitatea subiectului pasiv poate fi un element necunoscut faptuitorului și, prin urmare, aleatoriu și exterior voinței acestuia, astfel încât nu poate constitui un criteriu legal/obligatoriu de diferențiere între infracțiunea continuată și concursul de infracțiuni. Astfel, în timp ce unitatea rezoluției infracționale este un criteriu obiectiv, intrinsec, care ține de procesul cognitiv specific comportamentului infracțional, fiind, implicit, controlabil de către subiectul activ, unitatea subiectului pasiv constituie un criteriu exterior voinței faptuitorului, independent de acesta, și, pentru acest motiv, nejustificat²⁹.

Transpunând raționamentul expus de Curtea Constituțională în decizia anterior expusă la situația analizată, **nu se poate identifica niciun element obiectiv de diferențiere între cele două legi care să justifice aplicarea unui tratament juridic diferit, precum reținerea concursului de infracțiuni.** Mai mult, după cum am evidențiat, efectuarea de operațiuni cu droguri de risc (pedeapsă prevăzută între 3 și 10 ani de închisoare) alături de alte droguri de mare risc este, din punct de vedere al gravității și al limitelor de pedeapsă, mult mai gravă decât efectuarea de operațiuni cu noi substanțe psihoactive (pedeapsă prevăzută între 2 și 7 ani de închisoare) alături de droguri de mare risc. Prin urmare, situația juridică în cazul analizat nu doar că nu este echivalentă cu cea în care ar fi implicate droguri de mare risc și droguri de risc, ci este și mai ușoară din punct de vedere al gravității faptelor, raportat la pericolul social abstract reflectat de limitele de pedeapsă prevăzute de cele două acte normative.

Pe cale de consecință, reținerea concursului de infracțiuni în astfel de situații în locul aplicării regimului infracțiunii continuate de trafic de droguri de mare risc reprezintă o aplicare discriminatorie a tratamentului sancționatoriu. Această diferențiere nu este justificată juridic, rațional și nu se bazează pe criterii obiective, ci duce la o inechitate în aplicarea legii penale. Astfel, se contravine principiului egalității în fața legii, consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituția României, care prevede că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

În concluzie, apreciez că reținerea infracțiunii continuate de *trafic de droguri de mare risc*, și nu a concursului de infracțiuni, ar asigura un tratament echitabil și conform prevederilor constituționale care prevăd principiul egalității cetățenilor în fața legii, evitând orice formă de discriminare sau inechitate în aplicarea legii penale.

²⁹ *Idem*, para. 23.

III. Concluzii

Articolul analizează o problemă juridică complexă legată de încadrarea corectă a activităților infracționale repetate care implică operațiuni, atât cu droguri de mare risc, cât și cu substanțe psihotrope/psihoactive. Practica judiciară actuală tinde să rețină concursul de infracțiuni în astfel de cazuri, însă din punctul meu de vedere această abordare este criticabilă și pledez pentru reținerea unei singure infracțiuni continuate. Această poziție este susținută de mai multe argumente expuse pe larg în cadrul articolului.

În primul rând, activitățile infracționale cu droguri de mare risc și substanțe psihoactive vizează aceeași conduită ilicită – efectuarea de operațiuni cu substanțe interzise – și au același obiect juridic, respectiv protejarea sănătății publice. Diferența dintre cele două categorii de substanțe este mai degrabă formală, legată de evoluția legislativă, și nu de fond. Prin urmare, acțiunile repetate ar trebui tratate unitar, ca o singură infracțiune continuată.

Subliniez că interpretarea formalistă a organelor judiciare, care rețin concursul de infracțiuni doar pe baza faptului că faptele sunt reglementate de legi diferite, este una îndoielnică. Această abordare ignoră principiile fundamentale ale dreptului penal, cum ar fi legalitatea incriminării și individualizarea sancțiunilor de drept penal. Reținerea concursului de infracțiuni duce la o dublă sancționare a aceleiași conduite, ceea ce este inechitabil (comparativ cu situația efectuării de operațiuni de droguri de mare risc și cu droguri de risc) și contravine principiului egalității cetățenilor în fața legii.

În plus, jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție susține că, în cazul unei rezoluții infracționale unice, „operațiunile” cu substanțe psihotrope/psihoactive din categorii juridice diferite trebuie analizate unitar și reținute ca o infracțiune unică (în cazul nostru continuată). Deciziile recente ale instanței supreme, precum H.P. nr. 38/2024 și H.P. nr. 3/2017, confirmă această poziție, subliniind că **obiectul juridic al infracțiunilor prevăzute de Legile nr. 143/2000 și nr. 194/2011 este comun – protejarea sănătății publice – și că activitățile infracționale care vizează aceeași valoare socială trebuie tratate ca o unitate.**

Un alt aspect important este că reținerea concursului de infracțiuni în astfel de cazuri duce la anomalii sancționatorii. De exemplu, un inculpat care a efectuat operațiuni cu *droguri de risc* și *droguri de mare risc* ar fi pedepsit mai blând (prin reținerea unei singure infracțiuni continuate conform H.P. 2/2017), în timp ce un alt inculpat care a operat cu droguri de mare risc și (noi) *substanțe psihoactive* ar fi pedepsit mai aspru (prin reținerea concursului de infracțiuni), deși substanțele psihoactive sunt, în general, mai puțin periculoase decât drogurile de risc. Această discrepantă contravine principiului constituțional al egalității cetățenilor în fața legii, care a fost pus în lumină de Curtea Constituțională inclusiv prin Decizia nr. 368/2017.

În concluzie, din punctul meu de vedere soluția corectă este aceea de a se reține **o singură infracțiune continuată** în cazul efectuării de operațiuni repetate cu *droguri de mare risc și substanțe psihoactive*, conform art. 2 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, eliminând infracțiunea de *efectuare fără drept de operațiuni cu substanțe psihoactive*, prevăzută de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 194/2011. Această abordare ar asigura un tratament echitabil și proporțional, în conformitate cu principiile dreptului penal, cu jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și cu cea a Curții Constituționale. Astfel, organele judiciare ar trebui să evite interpretările formaliste și să se concentreze pe natura unitară a activității infracționale, astfel încât să se evite sancționarea dublă a aceleiași conduite infracționale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Legislație:

1. Legea nr. 143 din 26 iulie 2000 (republicată) privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri), publicată în Monitorul Oficial nr. 163 din 6 martie 2014.
2. Legea nr. 286 din 17 iulie 2009, privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial nr. 510 din 24 iulie 2009.
3. Legea nr. 194 din 7 noiembrie 2011 (republicată) privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, publicată în Monitorul Oficial nr. 140 din 26 februarie 2014.
4. Legea nr. 77 din 3 aprilie 2023 pentru completarea tabelelor-anexă nr. I și II la Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, publicată în Monitorul Oficial nr. 281 din 4 aprilie 2023.

2. Literatură de specialitate:

1. F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal. Partea generală. Vol. II*, Ed. Universul Juridic, București, 2018.
2. Pascu (coordonator), *Noul Cod penal comentat. Partea generală, Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2014.
3. C. Mitrache, C. Mitrache, *Drept penal român, Partea generală, Ediția a II-a, revăzută și adăugită*, Ed. Universul Juridic, București, 2016.
4. G. Antoniu, T. Toader (coordonatori), *Explicațiile noului Cod penal. Volumul I (Articolele 1-52)*, Ed. Universul Juridic, București, 2015.
5. V. Păvăleanu. *Drept penal general. Conform noului Cod penal*, Ed. Universul Juridic, București, 2012.

3. Jurisprudență

1. Curtea Constituțională, Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 566 din 17 iulie 2017.

2. Curtea de Apel Brașov, decizia penală nr. 203/2025 din 13.03.2025, disponibilă pe site-ul <https://www.rejust.ro/juris/23922d682>, accesat la data de 15.03.2025. Curtea de Apel Timișoara, decizia penală nr. 168/2025 din 12.03.2025, disponibilă pe site-ul <https://www.rejust.ro/juris/86ge9g777>.

3. Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată – Biroul Teritorial Sibiu, dosar penal nr. XXX/D/P/2023, Ordonanța din 21.02.2025 (nepublicată).

4. Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 3 din 28 din 28.02.2017, publicată în Monitorul Oficial nr. 259 din 13.04.2017.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Decizia nr. 38 din 17.07.2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 951 din 23.09.2024.